

stroom mee naar binnen of buiten. Zelden lichtte de zee zoo mooi als in den nacht van 13 op 14 Juli op de reede Schiermonnikoog. De golven waren zilverwit gekamd. Als wij een peilstok in het water staken, ontstond er een breede groenzilveren zuil. Dat het verschijnsel zoo goed waar te nemen was lag stellig in het warme weer (de hittegolf van begin Juli!) en aan de kalme zee.

Ten slotte nog dit. Reeds eerder heb ik in dit blad het een en ander over *libellentrek* in den herfst verteld. Thans moet ik melding maken van een grooten zomertrek van libellen op de dagen, die ik met de beide zoons van den strandvoogd van Rottumeroog op het Wad doorbracht. Reeds op het eilandje kwamen velen overvliegen, meestal laag boven den grond. Keurig volgden zij de buitenduintjes tot het rijshout, waar de duinen in de strandvlakte, de Oosterhors overgaan. Bijna zonder uitzondering zetten alle libellen (meest *Sympetrum vulgatum* en *Libellula quadrimaculata*) bij het rijshout (waar ook vele rustten) koers over de hors naar den Duitschen kant, naar Borkum. Dinsdag 10 Juli zijn er honderden de Boschplaat gepasseerd, sommige vlak langs de strandlijn, maar de meeste dwars over linea recta in W.N.W. richting.

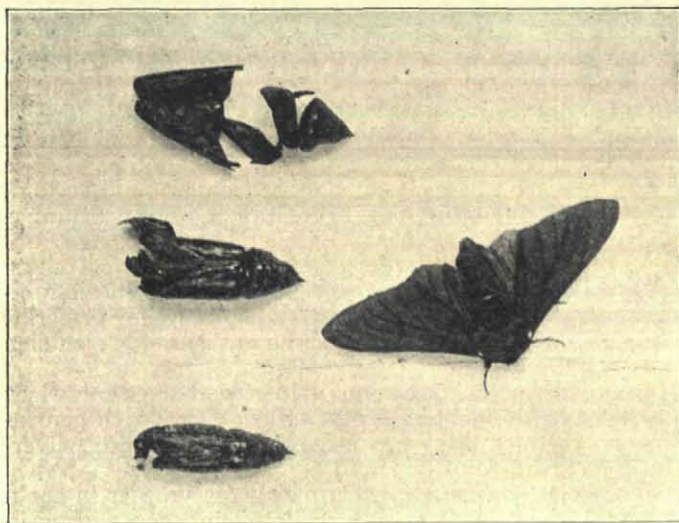
Wie heeft elders in de eerste Juli-helft libellentrek waargenomen?
Zutphen.

F. KOSTER.

Een merkwaardige vlinder. — Ongeveer een jaar geleden trof ik op een deur een Spanrups aan, die mij het eerste oogenblik deed denken aan een daartusschen bekneld geraakt takje. Daar zij veel kans had verpletterd te worden, nam ik haar mede, waarbij ik bemerkte, dat zij zich met eenig spinsel had vastgezet, en dus blijkbaar van plan was zich te verpoppen. Daarom kreeg de rups onderdak in een wijde flesch met wat aarde en

een takje van een in de nabijheid staande pereboom en nog enkele bladeren. Na twee dagen was ze verdwenen in de aarde. De flesch is den geheelen winter blijven staan en zelfs gedurende eenigen tijd vergeten

't Was, meen ik, Maart of begin April, dat ik eens ging kijken wat er nog van over was. Bij het leegschudden van de flesch, vond ik een gladde bruine pop, benevens een ledig omhulsel. Dat begon merkwaardig te worden, want het was niet mogelijk, dat de ledige huid zich bij het vullen van de flesch tusschen de aarde had bevonden. De pop kreeg weer een plaatsje in de flesch, die van verse aarde voorzien werd. Eenigen tijd later vond ik de ledige huls,

De zwarte Peper- en Zoutvlinder met zijn drietal pophulsels.

maar . . . geen vlinder. Bij onderzoek bleek, dat de pop nogmaals van costuum verwisseld was, en daarbij zich blijkbaar wat dieper in de aarde gewerkt had.

Eindelijk, 2 Juni, zag ik des middags de vlinder tegen een takje zitten. Deze was koolzwart, met een geringe nuanceering naar bruin, en bezat, behalve een typische, maar weinig afstekende geaderde tekening op de bovenvleugels, nog drie witte stippen; één op den rug en ter weerszijden van het borststuk.

Ik maakte een foto van „het geval” en, omdat ik zelf niet zoo thuis ben in de vlinderwereld, vroeg ik raad aan Dr. van der Sleen. Deze determineerde al gauw: Peper en Zout-

vlinder, zwarte variëteit, welke in 1876 bij een Engelschen kweeker was ontstaan en zich sindsdien ook naar het vasteland verspreid had.

De rups die ik zoo'n tijd geleden vond, bleef dus wel niet in gebreke iets merkwaardigs te laten zien.

De vlinder was na enkele dagen reeds dood. Ik heb haar bewaard, met de drie omhulsels. Voor iemand, die er belang in mocht stellen, is het materiaal voor nader onderzoek dus nog aanwezig.

Haarlem, September 1923.

H. VAN THIEL.

Wilde Zwanen. — Het is mij een bijzonder genoegen U de volgende mededeeling te kunnen doen.

Gisterenmiddag, 6 October, des namiddags ten 4 uur bevond ik mij op de Ugchelscheheide ten Z.O. van Apeldoorn.

Mijn aandacht werd getrokken door een gejoel in de lucht, kort daarop kwam een troep mooie witte wilde zwanen ter sterkte van minstens 60 stuks uit het N.O. opdagen en trokken verder in Z.W. richting. Aanvankelijk vlogen zij in een onregelmatige V vorm doch toen zij goed boven de heide kwamen werd het eene lange linie en behielden zij deze formatie.

Zij vlogen op eene hoogte van ± 100 M. en ik kon ze door de avondzon prachtig waarnemen.

Vergissen was niet mogelijk, daar ik er op de Zuiderzee veel waargenomen en veel exemplaren geschoten heb, hier in Apeldoorn had ik ze echter nog nooit gezien, ook komt mij het trekken vroeg in het najaar voor wilde zwanen voor; de vorige week zag ik er op zee te Scheveningen ook 3 stuks in Z. richting trekken.

Apeldoorn, 6 Nov. '23.

E. A. TEDING VAN BERKHOUT, kolonel b. D.

Onze Haarlemmerhout. — Toen we dit jaar de nestkastjes in de Hout controleerden, viel het ons in tegenstelling met vorige jaren op dat het aantal kleinere zangvogels, ook wat soorten aangaat, was toegenomen.

Zoo werd de nachtegaal, die vorige jaren (vanaf 1920) nooit meer gehoord werd, dit voorjaar op wel drie verschillende plaatsen opnieuw geregeld waargenomen.

Ook de fluitier werd dit voorjaar voor 't eerst geregeld zingend door ons genoteerd.

Door deze geregelde waarnemingen mogen we zeker wel aannemen, dat deze beide soorten hier (weer?) broedvogel zijn.

Volledigheidshalve willen we even vermelden, dat ook fitis, tjiftjaf, spotvogel, tuin-fluitier, grasmusch en zwartkop-grasmusch (waarschijnlijk slechts één paartje) in de Hout broeden.

Naar onze meening komt dit voor een groot deel op rekening van de keurige onderhout beplanting (die den laatsten tijd steeds verbeterd is) en de doelmatige bewaking. Wat de nestkastjes betreft, deze zijn vrij goed bezet (70 %), voornamelijk door kool- en pimpelmeezen en enkele boomklevers, waarvan twee in uilenkasten en één in een meezenkast broeden.

We hopen, dat we uit de Hout steeds zulke goede berichten kunnen blijven geven.

De Blauwe Reigers.

G. C. A. JUNGE, H. TESCH.

Meeuwnesten. — Ik heb er nog geen melding van zien maken en vertel het daarom nog maar even. Het vorig jaar op Schiermonnikoog zijnde bij paal XIV, de laatste Kobbeduintjes (het zgn. „Willemduin") zagen wij daar zoo maar op de heele strandvlakte, die zich rondom het Willemduin uitstrekt, kolossaal groote nesten van zilvermeeuwen, heele horsten van bijna een halven meter hoogte en een grondvlak van in doorsnede gemiddeld een meter. Met wortels en halmen van het helmgras was een wonderwerk van nest op het vlakke zand opgebouwd, dat voldoende hoogte bezat om beschermd te zijn voor het stuivend zand, misschien zelfs sterk genoeg was om een hoogen vloed te trotseeren. Het waren prachtstukken, de nesten van die zilvers bij paal XIV. Ik zou graag willen weten of zich deze vogels door ervaring in den loop der jaren tot dergelijke burchten bouwers hebben ontwikkeld. Of zou dit het origineele type zijn?

Zutphen.

F. KOSTER.